

سید الشهداء علیه السلام

(به شرح خطبه شعبانیه)

مؤلف

شهید محراب آیت الله سید عبدالحسین دستغیب (ره)

(ویرایش جدید)

سرشناسه: دستغیب، عبدالحسین، ۱۲۹۲ - ۱۳۶۰.

عنوان قراردادی: دعای شعبانیه. شرح
عنوان و نام پدیدآور: سید الشهداء علیه السلام (به ضمیمه شرح خطبه شعبانیه)
مؤلف عبدالحسین دستغیب.

مشخصات نشر: قم: جامعه مدرسین حوزه علمیه قم. دفتر انتشارات اسلامی؛ ۱۳۸۶.
مشخصات ظاهری: ۲۳۶ ص.

شابک: شابک ۹-۲۲۵-۴۷۰-۹۶۴-۹۷۸

ISBN 978 - 964 - 470 - 225 - 9

وضعیت فهرست‌نویسی: برون‌سپاری.

یادداشت: چاپ دیگر: دوازدهم، جامعه مدرسین حوزه علمیه قم، دفتر انتشارات
اسلامی ۱۳۸۴ (ویراست).

یادداشت: چاپ یازدهم.

یادداشت: کتابنامه به صورت زیرنویس.

موضوع: حسین بن علی (ع)، امام سوم، ۴ - ۶۱ ق.

و ضمیمه: واقعه کربلا، ۶۱ ق.

شناسنامه: رده بنده جامعه مدرسین حوزه علمیه قم، دفتر انتشارات اسلامی

رده بندی کنگره: ۶۱۰/۴/۵۵ BP

رده بندی دیویی: ۲۹۱/۹۳

شماره کتابشناسی ملی: ۱۰۳۲۵۷۵.

سیدالشهداء (ع)

- مؤلف: شهید محراب آیه الله سید عبدالحسین دستغیب (ع)
- موضوع: تاریخی
- قطع: رقعی
- نوبت چاپ: سیزدهم
- چاپ و نشر: دفتر انتشارات اسلامی وابسته به جامعه مدرسین حوزه علمیه قم
- تعداد مجلدات: یک جلد
- تعداد صفحات: ۲۳۶
- تاریخ انتشار: بهار ۱۳۹۱
- شمارگان: ۳۰۰۰

فهرست مطالب

۱۷	■ پیشگفتار .....
۱۷	✦ نقش حسین <small>علیه السلام</small> در اسلام و ایران .....
۱۸	✦ موقعیت حماس و جلوه باطل .....
۱۸	✦ نخستین اثر قیام، بیاری و دودها .....
۱۹	✦ سید الشهداء آموزگار محبت .....
۲۰	✦ پایداری اسلام به برکت قیام حسین <small>علیه السلام</small> .....
۲۰	✦ دل بستگی ایرانیان به آل علی <small>علیهم السلام</small> .....
۲۱	✦ رواج بحث درباره حسین <small>علیه السلام</small> .....
۲۲	✦ سخنانی چند راجع به این کتاب .....
۲۳	✦ دهها مطلب جالب و کوتاه .....
۲۴	✦ خطبه شعبانیه، اثری باقی .....
۲۶	✦ شرح خطبه (ضمیمه کتاب سیدالشهدا) .....
۲۷	■ جلسه اول .....
۲۷	✦ امام حسن و امام حسین <small>علیهما السلام</small> در مباحثه پیغمبر <small>صلی الله علیه و آله و سلم</small> .....
۲۸	✦ عزت حسنین، پسران پیغمبر <small>صلی الله علیه و آله و سلم</small> .....
۲۸	✦ پاسخ حضرت رضا <small>علیه السلام</small> به مأمون .....
۲۹	✦ حسنین <small>علیهما السلام</small> و سوره هل أتى .....
۳۱	■ جلسه دوم .....

- ۳۱ ..... حبیب با محبوب در آخرت.
- ۳۲ ..... گناه، دوری می آورد.
- ۳۲ ..... باب الحسین علیه السلام رحمت عمومی.
- ۳۴ ..... از محبت، دیو حوری می شود.
- ۳۶ ..... ■ جلسه سوم.
- ۳۶ ..... راه حسین، راه دل است.
- ۳۷ ..... گناه مانع تابش نور حسینی است.
- ۳۷ ..... تاریکی دل و غفلت.
- ۳۸ ..... قوم بر حسین علیه السلام واجب شد.
- ۳۹ ..... وصیت معاویه به یزید.
- ۴۲ ..... مسلم بن عقیل، یابنده حسین علیه السلام.
- ۴۴ ..... ■ جلسه چهارم.
- ۴۴ ..... ارحام و اصلاب مطهره.
- ۴۵ ..... شیعه حلال زاده است.
- ۴۵ ..... علی علیه السلام در حال خطبه و بیماری رميله.
- ۴۶ ..... زیاد و پسرش حرام زاده بودند.
- ۴۹ ..... ■ جلسه پنجم.
- ۴۹ ..... خودتان را به هلاکت نیندازید.
- ۴۹ ..... ترک جهاد مهلکه دنیوی و اخروی است.
- ۵۰ ..... باز هم حسین علیه السلام را می کشتند.
- ۵۱ ..... صلحنامه و شیعه کشی معاویه.
- ۵۱ ..... تقیه بر حسین علیه السلام حرام بود.
- ۵۲ ..... در بهره های روحانی یاد حسین علیه السلام کنید.
- ۵۳ ..... موقعیت بی نظیر امام حسین علیه السلام.
- ۵۴ ..... سخنرانی آتشین ابی عبدالله علیه السلام.

- ۵۵ ..... کاروان به سوی کربلا
- ۵۷ ..... ■ جلسه ششم
- ۵۷ ..... برای حسین علیه السلام جای تقیه نبود
- ۵۷ ..... گفتگوی فرزاد با ابی عبدالله علیه السلام
- ۵۹ ..... خرق عادت برای حجّت
- ۵۹ ..... پیشنهاد یاری ملائکه و جن
- ۶۱ ..... ■ جلسه هفتم
- ۶۱ ..... صفات خدا در پیغمبر و امام علیه السلام
- ۶۲ ..... حسین علیه السلام امام است زیرا...
- ۶۳ ..... دوست معجز برای حسین علیه السلام
- ۶۵ ..... غیرت و نهی از منکر عملی
- ۶۵ ..... داستان اربنب و یزید
- ۶۸ ..... ■ جلسه هشتم
- ۶۸ ..... مخالفت با ولایتعهدی یزید
- ۶۹ ..... غیرت ابراهیم خلیل علیه السلام
- ۷۰ ..... بردباری حسین علیه السلام با مرد شامی
- ۷۱ ..... داستانی از جفا و کرم حسین علیه السلام
- ۷۲ ..... ترحم به حیوان و کافر
- ۷۳ ..... بدهی اسامه را می پردازد
- ۷۴ ..... ■ جلسه نهم
- ۷۴ ..... کشته اشک چشم
- ۷۴ ..... فریادرسی حسین علیه السلام هنگام نزع
- ۷۶ ..... نتیجه گریه بر حسین علیه السلام در قبر
- ۷۷ ..... فریادرسی در برزخ از عزادار حسین علیه السلام
- ۷۸ ..... در زیر سایه حسین علیه السلام در معشر

- ۷۹ ☆ این همه اثر برای یک قطره اشک .....
- ۷۹ ☆ داستان پذیرایی مرد بیابانی از سلطان .....
- ۸۲ ■ جلسه دهم .....
- ۸۲ ☆ ظهور کمالات محبوب در محب .....
- ۸۳ ☆ صبر، کمال چشمگیر حسین علیه السلام .....
- ۸۴ ☆ کمالات نتیجه بردباری است .....
- ۸۵ ☆ بردباری در برابر شهوات .....
- ۸۶ ☆ سبک شمردن نماز و گریه بر حسین علیه السلام .....
- ۸۷ ☆ صبر به نامایمات .....
- ۸۸ ☆ فرمایش حسین علیه السلام بر بالین حبیب .....
- ۸۹ ☆ ابوالفضل علیه السلام با برادرش را به میدان می فرستد .....
- ۸۹ ☆ راحتی و رحمت در صبر است .....
- ۹۱ ☆ سلیمان اعمش و زیارت حسین علیه السلام .....
- ۹۲ ■ جلسه یازدهم .....
- ۹۲ ☆ انسان شیفته احسان است .....
- ۹۳ ☆ از آن که چشمت داد تشکر کن .....
- ۹۳ ☆ ایمان یعنی دل بستگی .....
- ۹۴ ☆ واسطه نعمت هم عزیز است .....
- ۹۵ ☆ حب کمال، فطری بشر است .....
- ۹۶ ☆ دوستی محمد صلی الله علیه و آله و سلم و آل او علیهم السلام .....
- ۹۷ ☆ پاسخ اعتراض واضح می شود .....
- ۹۹ ☆ پیغمبر صلی الله علیه و آله و سلم و عزای حسین علیه السلام .....
- ۹۹ ☆ سجده بر تربت حسین علیه السلام .....
- ۱۰۰ ☆ روایات سجده از صحاح سه .....
- ۱۰۱ ☆ چرا مهر کربلا درست می کنند؟ .....

- ☆ کربلا پاره‌ای از بهشت است ۱۰۱
- ☆ تربت حسین همراه جنازه ۱۰۲
- جلسه دوازدهم ۱۰۴
- ☆ دوستی آل محمد علیهم‌السلام ضروری اسلام است ۱۰۴
- ☆ پس نزاع شیعه و سنی چیست؟ ۱۰۶
- ☆ شیعه کشی معاویه و پیروانش ۱۰۶
- ☆ ریشه اختلاف ۱۰۷
- ☆ لازمه دوستی چیست؟ ۱۰۸
- ☆ لازمه دوستی، دشمنی با دشمن است ۱۱۰
- ☆ شجره ملعونه بنی امیه ۱۱۱
- ☆ دوستی با سلمان پیغمبر صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وسلم با ایمان نمی‌سازد ۱۱۲
- ☆ تقرب به خدا در گن به دشمنان اهل بیت علیهم‌السلام ۱۱۳
- ☆ لعن کردن آدم و نوح به ائمه علیهم‌السلام حسین علیه‌السلام ۱۱۴
- جلسه سیزدهم ۱۱۵
- ☆ اهمیت مجالس عزاداری حسین علیه‌السلام ۱۱۵
- ☆ دوستی خدا و محمد و عترت علیهم‌السلام ۱۱۶
- ☆ دوستی علی علیه‌السلام محک ایمان ۱۱۸
- ☆ چرا بدون محبت علی علیه‌السلام ایمان نیست؟ ۱۱۹
- ☆ عبادت با هوا بی‌ارزش است ۱۱۹
- ☆ علمای سنی کاملاً مقصرند ۱۲۰
- ☆ راه سؤم در پیش نیست ۱۲۱
- ☆ ایمان در هنگام گناه ۱۲۲
- ☆ ابراهیم خلیل علیه‌السلام نمونه دوست خدا ۱۲۲
- ☆ آثار شگفت دوستی ۱۲۵
- ☆ خیر بنده و آشنایی با حسین علیه‌السلام ۱۲۶

- جلسه چهاردهم ۱۲۷
- ۱۲۸ ..... مگر شیعه نماز می خواند؟
- ۱۲۸ ..... حقیقت ایمان، ولایت است
- ۱۲۹ ..... ایمان غیر از عصمت است
- ۱۳۰ ..... خشوع، دوستی با ذلت است
- ۱۳۰ ..... دوستی محمد ﷺ جدا از دوستی علی ﷺ نیست
- ۱۳۱ ..... باغ را خراب کردند
- ۱۳۱ ..... از چهار جنا بر سیده می شوند
- ۱۳۲ ..... ما به کوناهم خیر معترفیم
- ۱۳۲ ..... سلمان در رأس شیمان علی ﷺ
- ۱۳۳ ..... سخنان سلمان هنگام مرگ
- ۱۳۴ ..... سعید، فدایی با وفای حسین ﷺ
- ۱۳۵ ..... بازگشت پس از سرگرمی
- ۱۳۶ ..... دوستی نهفته در دل مؤمن
- جلسه پانزدهم ۱۳۷
- ۱۳۷ ..... قیام حسین ﷺ و برداشت افراد از آن
- ۱۳۸ ..... علم امام ﷺ نمونه علم خداست
- ۱۳۸ ..... گفتگوی میثم با حبیب و عمرو
- ۱۳۹ ..... چگونه شیعه منکر علم امام می شود
- ۱۴۰ ..... حسین ﷺ از کشته شدنش خیر داد
- ۱۴۱ ..... اگر می دانست چرا رفت؟
- ۱۴۲ ..... جمع بین تکلیف واقعی و ظاهری
- ۱۴۲ ..... نام پیغمبر در تشهد و گفتار معاویه
- ۱۴۳ ..... پیشوایان در نگهداری دین مسؤولند
- ۱۴۳ ..... وظایف مقامات

- ۱۴۴ ..... ☆ رشد عقلی مردم و ظهور امام زمان (عج)
- ۱۴۵ ..... ☆ حمایت از دین تا نفس آخر
- ۱۴۵ ..... ☆ تلاش برای زندگی بهتر
- ۱۴۶ ..... ☆ کار حسین علیه السلام دعوت به آخرت است نه دنیا
- ۱۴۶ ..... ☆ وجوب قیام برای حسین علیه السلام از جهت ظاهری
- ۱۴۸ ..... ☆ اسارت زنان تکمیل قیام حسین علیه السلام
- ۱۴۸ ..... ☆ حسین علیه السلام بر سر دو راهی
- ۱۵۰ ..... ■ جلسه شانزدهم
- ۱۵۰ ..... ☆ حسین علیه السلام تنها هدف را دنبال می‌کند
- ۱۵۲ ..... ☆ اسیر را آزاد می‌کند
- ۱۵۳ ..... ☆ قیام حسین علیه السلام قیام ابن ابییر
- ۱۵۴ ..... ☆ قیام برای امر به معروف و نهی از منکر
- ۱۵۵ ..... ☆ گواهی می‌دهم نماز را برپا کردم
- ۱۵۶ ..... ■ جلسه هفدهم
- ۱۵۶ ..... ☆ تکامل معنوی مخصوص آدم است
- ۱۵۷ ..... ☆ کمال آدمی و خداپرستی
- ۱۵۷ ..... ☆ نمونه‌ای از ناسامانی مادیگری
- ۱۵۸ ..... ☆ خواسته‌های مادی پایان ندارد
- ۱۵۹ ..... ☆ اصل دین پس از پیغمبر صلی الله علیه و آله فراموش شد
- ۱۶۰ ..... ☆ مؤمنین به علی علیه السلام شناخته می‌شوند
- ۱۶۰ ..... ☆ برنامه علی علیه السلام در مقابل معاویه
- ۱۶۱ ..... ☆ دینش را به پول خرید
- ۱۶۱ ..... ☆ با حفظ ظاهر، حقیقت دین را می‌گوید
- ۱۶۲ ..... ☆ یزید افتضاح را کامل نمود
- ۱۶۲ ..... ☆ حسین علیه السلام حقیقت دین را آشکار کرد

- ۱۶۳ ..... ثواب‌های زیاد به برکت حسین علیه السلام
- ۱۶۳ ..... دعای حضرت صادق علیه السلام در سجده
- ۱۶۴ ..... مصیبت حسین علیه السلام بزرگترین مصیبت است
- ۱۶۴ ..... امام معبد و درخت ملکوتی
- ۱۶۷ ..... ■ جلسه هجدهم
- ۱۶۷ ..... دو اشکال درباره قضیه کربلا
- ۱۶۸ ..... سرنوشت باجبر دو تاست
- ۱۶۹ ..... تقدیر به معنی اذن الهی
- ۱۷۰ ..... رؤیای صادق، آگاهی از مقدرات است
- ۱۷۱ ..... چرا واقعه کربلا مقدر شد
- ۱۷۱ ..... مظلومی بردار و کتابت عالی او
- ۱۷۳ ..... مصلحت‌های واقعه کربلا
- ۱۷۴ ..... قرب حق و رقت قلب
- ۱۷۴ ..... داستان کربلا برای همه رحمت است
- ۱۷۵ ..... ■ جلسه نوزدهم
- ۱۷۵ ..... قلب حقایق توسط نفس انسانی
- ۱۷۶ ..... فرق بین غرور و رجا
- ۱۷۷ ..... امید به بهشت و راه جهنم
- ۱۷۷ ..... باب الحسین علیه السلام سبب رجا
- ۱۷۸ ..... توبه برای امید است نه غرور
- ۱۷۹ ..... کلمات شوشتی در مقدمه خصایص
- ۱۷۹ ..... توکل، بیم و امید، رضا و صبر از لوازم ایمان
- ۱۸۰ ..... اخلاص شرط قبولی عمل
- ۱۸۱ ..... کشتی نجات حسین علیه السلام
- ۱۸۲ ..... نشانه‌های ایمان در باب الحسین علیه السلام

- ۱۸۳ ..... مظلّم و حقّ الناس بیچاره می‌کند
- ۱۸۴ ..... ثواب حج و عمره پیغمبر ﷺ برای زائر حسین علیّه السلام
- ۱۸۴ ..... اثر زیارت حسین علیّه السلام در زیادتی ایمان
- ۱۸۵ ..... مقامات زائر حسین علیّه السلام در قیامت
- ۱۸۵ ..... هم خوراکی با پیغمبر ﷺ
- ۱۸۶ ..... ■ جلسه بیستم
- ۱۸۶ ..... خلاصه فرق بین غرور و رجا
- ۱۸۷ ..... تنها از پرهیزکاران پذیرفته می‌شود
- ۱۸۷ ..... کلمات جالب ولی غلط
- ۱۸۸ ..... پیغمبر ﷺ و عزاداری حسین علیّه السلام
- ۱۸۹ ..... هدف حسین علیّه السلام ایمان تقواست
- ۱۹۰ ..... شفاعت هم موجب ایدست به غرور
- ۱۹۰ ..... به کفار و تارک الصلوة و بحیل شفاعت نمی‌رسد
- ۱۹۱ ..... محل شفاعت مجمل است
- ۱۹۳ ..... جوان گنهکار و آمادگی برای رحمت حق
- ۱۹۵ ..... قبولی توبه به برکت وسایل حسینی
- ۱۹۶ ..... حزن در عاشورا نشانه ایمان
- ۱۹۶ ..... جوار حسین علیّه السلام بهتر از بهشت
- ۱۹۷ ..... دل شکستگی باعث خلوص عمل است
- ۱۹۸ ..... احسن اعمال، حزن قلبی است
- ۱۹۹ ..... ■ (شرح خطبه شعبانیه) ماه خدا
- ۱۹۹ ..... احترام ماه مبارک رمضان
- ۲۰۰ ..... شفاعت ماه مبارک در قیامت
- ۲۰۰ ..... ماه خدا، ماه رحمت و بخشش
- ۲۰۱ ..... شب قدر در ماه رمضان

- ۲۰۳ ..... ❖ لذت آنس به ذکر خدا
- ۲۰۳ ..... ❖ پذيرايي هاي پروردگار عالم
- ۲۰۴ ..... ❖ گنهكار مهمان خدا نمى شود
- ۲۰۵ ..... ❖ عمل پذيرفته و دعا مستجاب است
- ۲۰۶ ..... ❖ تكيه به رحمت خدا
- ۲۰۶ ..... ❖ به خوان كرمتم مى نگریم
- ۲۰۷ ..... ❖ نيت صادق با قصدى جدی
- ۲۰۷ ..... ❖ دعای باران بدون نیت
- ۲۰۸ ..... ❖ پاکی دل از گناهان قلبی
- ۲۱۰ ..... ❖ بلاها برای رجوع به خدا
- ۲۱۰ ..... ❖ دعا با تصریح نه حکم
- ۲۱۱ ..... ❖ عاجزترین خلق، دعا نمى کنند
- ۲۱۲ ..... ❖ دعا از تو، اجابت از خدا
- ۲۱۳ ..... ❖ شروط دعا و اجابت آن
- ۲۱۴ ..... ❖ حسن ظن به خدا در اجابت دعا
- ۲۱۴ ..... ❖ مقدمات دعا را رعایت کنید
- ۲۱۴ ..... ❖ قساوت قلب مانع استجاب دعاست
- ۲۱۶ ..... ❖ دعای اجتماعی به اجابت نزدیکتر است
- ۲۱۶ ..... ❖ نمونه‌ای از دعاهاى ائمه علیهم السلام
- ۲۱۷ ..... ❖ سه حاجت سلمان
- ۲۱۷ ..... ❖ حضور قلب هنگام دعا
- ۲۱۸ ..... ❖ در دعا دیگری را مقدم دارید
- ۲۱۹ ..... ❖ گرسنگی و رقت قلب
- ۲۲۰ ..... ❖ کمک به تهیدستان در ماه رمضان

- ۲۲۲ ..... چشم و گوش را از حرام باز دارید
- ۲۲۲ ..... طلب حاجت در وقت نماز
- ۲۲۳ ..... استغفار و سجده طولانی
- ۲۲۵ ..... شش چیز نتیجه شش کار
- ۲۲۷ ..... ثواب و اهمیت افطار دادن
- ۲۲۸ ..... افطار دادن سیر کردن است
- ۲۲۹ ..... نیکی به خلق و تخفیف به زیردست
- ۲۳۰ ..... شرّ خود را از دیگران نگهدارید
- ۲۳۰ ..... ثواب نماز مستحب و واجب در ماه رمضان
- ۲۳۰ ..... صلوات و خواندن قرآن در این ماه
- ۲۳۱ ..... شیاطین در غلّ مسند
- ۲۳۱ ..... مهمانان خدا و شیاطین
- ۲۳۲ ..... کار شیطان تنها وسوسه است
- ۲۳۲ ..... از خدا بخواهید جهنمی نشوید
- ۲۳۳ ..... بهترین اعمال در ماه مبارک
- ۲۳۴ ..... خطبه شریفه

پیشگفتار

نقش حسین (ع) در اسلام و ایران

قیام ابی عبدالله الحسین علیه السلام نقطه عطفی در تاریخ اسلام می باشد که چون کوکب رخشانی حلب توجه می نماید و فصل جدیدی در زندگی بشریت می گشاید. انقلابی که مبدأ و منشأ انقلابات دیگر و حرکتی شگرف که موجب تحریک بینندگان و هها و جنبشی فوق العاده که سبب بیداری توده ها و پیدایش افکار جدید و آزادیخواهیهای حقیقی که در بندگی خدا خلاصه می شود، گردید. با فریاد «مرگ با شرافت بهتر از زندگی ننگین است»^(۱) و «اگر دین ندارید و از روز ما نمی ترسید لا اقل، در زندگی دنیایان آزادمرد باشید»^(۲) روح حمیت و جلال بادی را در غافلان و بیخبران بیدار می کند و با ناله: «خدایا به خواست تو خوشنودم و برای فرمانت فرمانبردار، جز تو معبودی ندارم»^(۳). راه بندگی را در رضا

۱ - «الْمَوْتُ أَوْلَىٰ مِنْ رُكُوبِ الْغَارِ - وَالْغَارُ أَوْلَىٰ مِنْ دُخُولِ النَّارِ»، (مقتل الحسین، مقرر، ص ۳۷۴).

۲ - «إِنَّ لَمْ يَكُنْ لَكُمْ دِينٌ وَكُنْتُمْ لَا تَخَافُونَ الْمَعَادَ فَكُونُوا أَحْرَاراً فِي دُنْيَاكُمْ»، (نفس المهموم، ص ۳۵۴).

۳ - «رَضِيَ بِقَضَائِكَ وَتَسْلِيمًا لِأَمْرِكَ لِأَنَّ مَعْبُودَ لِي غَيْرُكَ»؛ و در مقتل مقرر ←

و تسلیم برای خدا می‌بیماید و با مناجات: «همهٔ مردمان را به جملگی در راه دوستی تو رها نمودم و خانواده‌ام را برای دیدار تو به اسارت دادم، خداوند! اگر مرا در راه دوستیت پاره پاره کنی، دلم به غیر تو مایل نمی‌گردد»^(۱) راه عشق‌بازی و محبت‌ورزی حقیقی را نشان می‌دهد.

موقعیت حساس و جلوهٔ باطل

با گذشت نیم قرن از رحلت پیغمبر خاتم صلی الله علیه و آله و بیست و پنج سال خلافت خدای بگناهر و سپس استیلای بنی‌امیه، حقایق تحریف گردید و معنی ایمان، و انبیا را از دست داد و اظهار مسلمانی بهانهٔ سلطه‌جویی و حکومت کُتِبَ حکومت به قسمی وارونه شد، که نشانهٔ مسلمانی، مخالفت کردن و دشنام دادن به مظهر ایمان و اسلام، یعنی علی علیه السلام و آل او گردید، کم‌کم کشتن شیعه سُتِبَ شد و مدح ستمگران قبلی را چون وحی منزل به بچه‌های مکتب یاد می‌دادند و اسلام را عبارت از ظاهری خشک و اعمالی بی‌مغز معرفی می‌نمودند.

نخستین اثر قیام، بیداری توده‌ها

نخستین اثر قیام حسین علیه السلام روشن ساختن افکار عمومی توده‌های مردم بود تا همه بدانند اسلام غیر وضع موجود، بلکه مقابل آن است.

→ این‌گونه آمده: «صَبْرًا عَلَى قَضَائِكَ يَا رَبَّ لِإِلَهٍ سِوَاكَ يَا غِيَاثَ الْمُسْتَغِيثِينَ»

(مقتل‌الحسین، مقرّم، ص ۲۸۳).

۱ - تَرَكْتُ الْخَلْقَ طَرًّا فِي هَوَاكُمَا وَأَيْتَمَّتْ أَلْعِيَالُ لِكَيْ أَرَاكُمَا

أَبْرَأَهُ قَلْبِي مِنَ الْهُنِّ أَيْ لِيَسْتَأْذِنَ لِي فِي الْفِتْرِ أَلْ سِدَاكُمَا

فرزند پیغمبر ﷺ با موقعیت حساس و بی نظیر خود اجتماع آن روز را متوجه اسلام حقیقی فرمود تا گول ستمگران بی دین را که به نام اسلام، حقیقت اسلام را می‌کوبند، نخورند و بدانند اسلام حقیقی یعنی تسلیم پروردگار بودن، برای خدا انبازی نگرفتن و در پرستش خدا شریکی قابل نشدن و در اطاعت، منحصرأ مطیع خدا و نمایندگان به حق او بودن و به‌طور خلاصه یکتاشناس و یکتاپرست و یکتادوست بودن و...

سیدالشهدا آموزگار محبت

با قیام مردانه خرد رسم محبت‌ورزی به خدا را که لازمه ایمان است یاد داد. در قرآن مجید می‌فرماید: کسانی که ایمان آوردند خدا را بسیار دوست می‌دارند^(۱) بلکه کسی که ایمان آورد جز خدا را بیشتر دوست می‌دارند فاسق خوانده است^(۲) و با مراجعه به اصطلاح قرآن، فاسق گاهی در برابر مؤمن ذکر می‌شود^(۳). پس نتیجه چنین می‌شود که آنان که خدا را بیشتر از غیر خدا دوست نمی‌دارند ایمان ندارند.

با ملاحظه این قسم آیات و مراجعه به روایات رسیده از پیغمبر ﷺ در باره دوستی اهل بیت ﷺ به خوبی آشکار می‌شود که میان دوستی خدا

۱- ﴿...وَالَّذِينَ آمَنُوا أَشَدَّ حُبًّا فِئْتِ﴾، (بقره / ۱۶۵)

۲- ﴿قُلْ إِنْ كَانَ آبَاؤُكُمْ وَأَبْنَاؤُكُمْ وَإِخْوَانُكُمْ وَأَزْوَاجُكُمْ وَعَشِيرَتُكُمْ وَأَمْوَالٌ اقْتَرَفْتُمُوهَا وَتِجَارَةٌ تَخْشَوْنَ كَسَادَهَا وَمَسَاكِينُ تَرْضَوْنَهَا أَحَبَّ إِلَيْكُمْ مِّنَ اللَّهِ وَرَسُولِهِ وَجِهَادٍ فِي سَبِيلِهِ فَتَرْتَضُوا حَتَّى يَأْتِيَ اللَّهُ بِأَمْرِهِ وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْفَاسِقِينَ﴾، (توبه / ۲۴)

۳- ﴿أَفَمَنْ كَانَ مُؤْمِنًا كَمَنْ كَانَ فَاسِقًا لَا يَسْتَوُونَ﴾، (سجده / ۱۸)

و آنچه مربوط به خداست، با ایمان نسبت مستقیم وجود دارد، یعنی هر اندازه ایمان بیشتر باشد دوستی نیز بیشتر است.

پایداری اسلام به برکت قیام حسینی (ع)

حسین عزیز با قیام عاشقانه خود حقیقت محبت و رزی و دوستی راستین را به همگان فهمانید که در میدان دوستی باید پاکباز بود. هر چه خود و خودی است باید زدود و در طبق اخلاص تقدیم محبوب و راه او نمود، دانش اساسی حسین علیه السلام در اسلام نهایت تأثیر را داشته است و روایت مشهوری «حسین علیه السلام از من است و من از حسینم»^(۱) را برخی چنین معنی کرده اند: «باید و باقی ماندن اسلام به برکت حسین علیه السلام است.

دل بستگی ایرانیان به آل علی (ع)

از نعمتهای خداوندی به ایرانیان، دوستی خاندان پیغمبر صلی الله علیه و آله و گرایش به ایشان می باشد. از سال های نخستین تاریخ اسلامی، ایرانی با آل علی علیه السلام پیوند داشته، مبارزات دامنه دار و پی گیر در تاریخ اسلامی همه یا بیشتر، رنگ ایرانی دارد و عمده سبب دوستی خاندان مظلوم آل علی علیه السلام و دشمنی با ستمگران و غاصبین بوده است.

از قیام مختار به کمک موالی (ایرانیان مقیم عراق) و قیام ابو مسلم خراسانی به عنوان خونخواهی حسین علیه السلام تا قیام صاحب الزنج در بصره و نظایر آن، از احساس پاک دوستی این خاندان سرچشمه می گیرد تا

۱ - «حسین منی وأنا من حسین...»؛ (بحار الانوار، ج ۴۳، ص ۲۷۰، ح ۳۵).

بالأخره دوستی اهل بیت، سببی برای استقلال ایران و رهایی از سلطه خلفای عثمانی در زمان صفویه گردید.

همیشه در ضمن سال و مخصوصاً هنگام عاشورای حسینی تجدید عهدی با ابی عبدالله علیه السلام و خاندان عصمت و طهارت می‌گردد، به راستی برکات بی‌حسابی به همراه دارد چه منافع اخروی و چه دنیوی. از این رو، شعار مذهب بیشتر در این ایام جلوه‌ خاصش آشکار گشته و پرچمهای عزا به اهتزاز در می‌آید و مجالس با شکوه و متعدد برپا می‌گردد و شیعیان به یاد و نام حسین علیه السلام تبرک می‌جویند.

رواج بحث در ایران حسین علیه السلام

لذا از همه جا بیشتر در ایران و میان ایرانیان بحث‌های مربوط به ابی عبدالله علیه السلام رواج دارد و در نتیجه تریبیه به قضیه کربلا، پرسش‌های گوناگونی پیش می‌آید، مانند: آیا واقعه کربلا مدبر خدایی بوده؟ اگر چنین است چرا خداوند آن را مقدر فرمود؟ آیا تقیر الهی مستلزم جبر است؟ پس حسین و اصحابش مزدی در پیشگاه خداوند دارند، چون مجبور بودند و قاتلین آنان نیز عقابی ندارند چون مجبور بودند.

آیا حسین علیه السلام می‌دانست در این سفر کشته می‌شود یا نمی‌دانست؟ اگر می‌دانست چرا رفت و به دست خود، خودش را به هلاکت انداخت؟ و اگر نمی‌دانست، چگونه امام از چنین جریان مهمی بی‌اطلاع است؟ و ندانستن این مهم با علم امام منافات دارد.

از همه این‌ها گذشته، هدف امام حسین علیه السلام از حرکت به سوی عراق چه بود و چرا خودش را به کشتن داد؟ آیا برای ریاست و تشکیل

حکومت بوده یا برای نهی از منکر و یا به قول عوام برای شفاعت کردن از گنهکاران امت و...؟

دیگر آن که، چرا زنان و بچه‌ها را نیز با خود آورد؟ کسی که می‌داند کشته می‌شود چرا به خانواده‌اش زحمت سفر را تحمیل کند مصیبت و داغ مردان برای آنان کافی است چرا مرارت اسارت به آن افزوده گردد؟

این‌ها و نظایرش بحثهایی است که سالیان متمادی بر روی منبرها گفته می‌شود و در کتاب‌های مرثیه و مقتل در باره‌اش شعر و نثر می‌سرایند و اخیراً در کتاب‌های تحقیقی از طرف دانشمندان، مورد تحلیل قرار گرفته، هر کس به سلیقه خود اظهار نظر می‌نماید.

سخنانی چند راجع به این کتاب

کتاب حاضر که نخستین قسمت آن، مشتمل بر مجلس سخنرانی حضرت آیت‌الله معظم آقای حاج سید عبدالحسین دستغیب دامت برکاته در عاشورای ۱۳۷۵ قمری بوده در چند سال قبل به چاپ رسید و اینک همراه با ده مجلس سخنرانی معظم‌له در ایام عاشورای دیگر، به ضمیمه شرح خطبه شعبانیه تقدیم خوانندگان می‌گردد.

کتاب حاضر در حجم کم شامل مطالب بسیار و سودمندی است از آن جمله به پرسشهای فوق به زبانی رسا و قابل فهم عمومی پاسخ می‌دهد و می‌توان به خوبی ادعا کرد با مطالعه دقیق آن از خواندن بسیاری از کتابهایی که در ایراد و پاسخ این بحث‌ها نوشته شده، خواننده بی‌نیاز

در این کتاب به اعتراضات برخی از علمای سنی که منکر زیارت یا عزاداری حسین علیه السلام یا سجده بر تربت او می‌شوند، به بهترین وجه پاسخ داده شده، مغالطهٔ بعضی از بیخردان را که روایات در فضیلت عزاداری و زیارت قبر حسین علیه السلام را موجب غرور می‌دانند، رسوا کرده عزاداری حسینی را موجب زیاد شدن رجا و امید دانسته و آن را با توبه و مسألهٔ شفاعت مقایسه نموده نتیجهٔ مطلوب را می‌گیرد.

همچنین در این کتاب شریف هدف عالی قیام حسین علیه السلام را معرفی ایمان و حقیقت بندگی دانسته، شأن امام علیه السلام را بالاتر از قیام برای ریاست و تشکیل حکومت می‌داند.

در این کتاب ثابت می‌کند که حسین علیه السلام می‌دانسته در این سفر کشته می‌شود و با این وصف و وظیفهٔ خطیرش اقتضا می‌کرده که حرکت کند و دین اسلام را با کشته شدنش حفظ نماید، بدون این که خود را به هلاکت بیندازد، بلکه اگر به کربلا نمی‌رفت خود را به دست خود به هلاکت همیشگی افکنده بود.

بردن زنان و بچه‌ها نیز ضروری بود تا جنسیت‌ها را از سبب سوء بعدی بنی‌امیه را بگیرد و آنان را مفتضح نماید و در حقیقت اسارت زنان متمم قیام و کشته شدن حسین علیه السلام بود تا نهالی که نشاند آبیاری کنند و بارور گردانند.

دهها مطلب جالب و کوتاه

مطالب بسیار جالب و در عین حال کوتاه و مختصر دیگری در این کتاب شریف از نظر تان می‌گذرد که به پاره‌ای از آن‌ها اشاره می‌شود:

شرافت و نسب و عظمت شأن حسین علیه السلام غیرت، صبر، حلم، حیا، کرم و رحم حسین علیه السلام، رحمت و اسعه خداست. برکات دوستی و ظهور کمالات محبوب در محب. توسل به ابی عبدالله علیه السلام و آثار گریه بر او در هنگام مرگ و برزخ و قیامت. گناه، مانع دوستی و تابش نور حسینی است. شیعیان حلال زاده و دشمنان اهل بیت حرام زاده اند...

و خلاصه با یک مطالعه اجمالی به فهرست این کتاب شریف به خوبی واضح می شود که چقدر برای عموم طبقات نافع می باشد. علاوه بر زیاد کردن اجازات عمومی دینی بسیاری از مشکلات را پاسخ می دهد و خوانندگان را در وسایع به خاندان عصمت و طهارت تشویق می نماید.

خطبه شعبانیّه، اثری باقی

در آخرین روزهای ماه شعبان، رسول خدا صلی الله علیه و آله در خطبه نماز جمعه مطالب لازم و عام المنفعه ای راجع به بر ماهه اسلامی ماه مبارک رمضان تذکر فرمود، نخست بزرگی این ماه عزیز را رساند که بهترین ماههاست، شب هایش بهترین شبها و روزهایش بهترین روزهاست. در این ماه شریف خداوند بندگان را به مهمانی دعوت فرموده است و پذیراییهای مناسب مقامش از آنان می فرماید، نفس هایشان تسبیح و خوابشان عبادت و اعمالشان پذیرفته، دعایشان مستجاب است. لذا پیغمبر صلی الله علیه و آله مسلمانان را به دعا و نیت راست و دل پاک تشویق می فرماید تا از خدا بخواهند به روزه و خواندن قرآن در این ماه موفق گردند و مشمول رحمت های الهی بشوند. مخصوصاً در اوقات نمازهای واجب دست به دعا بردارند که بهترین ساعات است و خداوند در این ساعات نظر لطف به

بندگانش داشته، مناجاتشان را پاسخ و دعایشان را مستجاب می‌فرماید. آن‌گاه تذکر می‌فرماید: به گرسنگی و تشنگی خود، از گرسنگی و تشنگی قیامت یاد کنید و برای نجات از چنین فاجعه به این کارها روی آورید.

به تهیدستان کمک کنید، بزرگترها را بزرگ دارید و با کوچکترها مهربان باشید، با خویشانان صله رحم کنید و چشمها و گوشه‌ایتان را از حرام باز دارید، به یتیمان دیگران رحم کنید تا به یتیمان شما رحم شود. آن‌گاه: دو درد بزرگ نفسانی و درمان آن اشاره می‌فرماید شما در گرو کارهایتان هستید خود را به استغفار برهانید و پشت‌هایتان که از سنگینی‌های گناه به سنگین آمده است سبکبار نماید. سپس به رعایت زیردستان سفارش می‌فرماید و مخصوصاً افطار دادن را به مقدار توانایی هر کس تأکید می‌نماید.

آن‌گاه به خوش اخلاقی و جلوگیری از آزار دیگران دستور می‌فرماید، زیرا اثر خودداری از زبان زدن به دیگران مراتب مهمتر از عبادات مستحب در این ماه شریف می‌باشد و اگر شخص با است و زبان و قلم به دیگران صدمه بزند کوه اعمالش هموزن کاه گشته و اثر مثبت نداشته، بلکه برایش وزر (گناه) و وبال (عذاب) می‌شود.

لذا در آخر این خطبه در پاسخ امیرالمؤمنین علیه السلام می‌فرماید: «أَفْضَلُ الْأَعْمَالِ فِي هَذَا الشَّهْرِ الْوَرَعُ مِنَ مَحَارِمِ اللَّهِ...»^(۱) بزرگترین اعمال در این ماه، دوری کردن از گناهان است.»

شرح خطبه (ضمیمه کتاب سیدالشهدا)

در چند سال قبل شرح این خطبه شریف که توسط حضرت آیت الله دستغیب دامت برکاته انجام گرفته بود، چاپ و در دسترس علاقمندان گذاشته شد و خیلی زود نسخه‌های آن نایاب گردید و چون مکرر به کتابخانه مسجد جامع عتیق مراجعه می نمودند، وعده تجدید چاپ داده شد و اینک بحمدالله فرصتی پیش آمد که این جزوه نیز ضمیمه کتاب سید الشهداء در دسترس علاقه‌مندان گذاشته شود.

از خداوند تعالی توفیقات بیشتر برای خود و حضرت والد معظم و خوانندگان را خواستارم

شیراز - بتایع ۱۳۵۷ / ۷ / ۲۲

مطابق ۱۱ ذیقعدہ ۱۳۹۸ میلاد حضرت رضا علیه السلام

سید محمد هاشم دستغیب